

Z OBSAHU	Učte se ode mě. Katecheze papeže Františka	04
	Mučedníci komunismu: Mons. Frano Gjini a Mons. Gjergj Volaj	05
	Budovat domácí církev. Pastýřský list Mons. Graubnera	08
	Na prvním místě musí stát Bůh. Rozhovor s Peterem Kwasniewskim	11

TRADICE OTCŮ

Z listu svatého Františka z Assisi všem věřícím (1182–1226)

Otcovou vůlí bylo, aby jeho požehnaný a slavný Syn, nám daný a pro nás narozený, přinesl skrze svou vlastní krev sám sebe jako oběť na oltáři kříže; ne za sebe, vždyt' skrze něj všechno povstalo, ale za naše hříchy. Tím nám Kristus zanechal příklad, abychom šli v jeho šlépějích. A Otec chce, abychom byli skrze Krista všichni spaseni a přijali ho s čistým srdcem a čistým tělem.

Jak jsou šťastní a požehnaní ti, kdo milují Pána a dělají to, co říká on sám v evangeliu: *Miluj Pána, svého Boha...* Milujme tedy Boha a uctívejme ho čistým srdcem a čistou myslí, neboť to si přeje nade všechno. Pán říká: *Opravdoví ctitelé budou Otce uctívat v duchu a v pravdě.* A proto se k němu obračejme s chválami a prosbami ve dne v noci a říkejme: *Otče náš, jenž jsi na nebesích, neboť je třeba stále se modlit a neochabovat.*

A kromě toho přinášíme ovoce, které je známkou obrácení. A milujme bližní jako sebe. Mějme lásku a pokoru a podporujme potřebné, protože to očisťuje duši od poskvrny hříchů. Vždyt' lidé všechno, co zanechají na tomto světě, ztratí; s sebou si však ponosou odměnu za lásku a za to, co darovali potřebným; za to dostanou od Boha štědrú odměnu a odplatu.

Nechtějme být moudří a chytří podle lidských měřítek, ale spíše budme prostí, pokorní a čistí. Nikdy nemáme toužit po tom, abychom převyšovali druhé, ale spíše budme služebníky a budme podřízeni každému lidskému zřízení kvůli Bohu. A na všech, kdo takto jednají a vytrvají až do konce, spočine Duch Páně a učiní si v nich přibyték; budou syny nebeského Otce, jehož skutky konají, a jsou bratrem, sestrou i matkou našeho Pána Ježíše Krista.

Mozaika ve Westminsterské katedrále. Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

František, bratr stvoření

Svatý František z Assisi je zakladatelem františkánských řádů. Byl synem bohatého kupce. Jako mladík vedl bezstarostný život a toužil po rytířské slávě, kvůli tomu se také roku 1202 zúčastnil bitvy mezi městy Assisi a Perugia, v jejímž důsledku se dostal do ročního zajetí.

Po návratu domů prožil velký duchovní zlom. Skončil s dosavadním způsobem života a zcela se oddal Bohu. Když jednou uslyšel od ukřižovaného Krista pokyn: „Františku, jdi a oprav můj dům, který, jak vidíš, se celý rozpadá,“ obnovil v okolí Assisi vlastníma rukama několik rozpadlých kostelíků. Zbavil se všeho, co vlastnil – dokonce i oblečení vrátil svému otci, když Františka stíhal jako zloděje a vyčítal mu jeho nevděčnost –, a začal žít jako poustevník.

Roku 1208 si v nedalekém kostelíku Matky Boží Andělské, zvaném Porciunkula, uvědomil, že ho Bůh vyzývá k duchovní obnově Církve. Prostředkem

k tomu má být evangelijní způsob života v chudobě a apoštolát podle vzoru Krista a apoštolů.

Od té doby oblečený do hábitu z hrubé látky a přepásán provazem začal hlásat Boží slovo. Přitom nezanedbával službu milosrdenství vůči nemocným, kteří v té době nejvíce trpěli a byli opuštěni, tedy vůči malomocným.

Do tohoto okamžiku byl sám, často nepochopen a vysmíván, nyní však se k němu začali připojovat stále noví následovníci a také následovnice. Tímto způsobem se stal zakladatelem tří řádů: bratří menších (1209), sester klarisek (1211) a terciářů (1221). Členy řádu se stávali jak kněží, tak i laici a František sám nebyl knězem, pouze jáhnem.

Apoštolsky působil v Itálii i mimo ni. V roce 1219 se vypravil do Egypta, kde křesťanská vojska bojovala s muslimy o Svatou zemi. František, podle učení

Dokončení na str. 2

Foto: Flickr, ThiênLong (CCO 1.0)

Papež František: Zabíjet ve jménu Boha je satanské

Ve středu 14. září slavil papež František zádušní mši svatou za P. Jacquesa Hamela, který byl 26. července 2016 zavražděn v kostele ve francouzském městě Saint-Étienne-du-Rouvray. Bohoslužby se účastnilo také 80 poutníků z diecéze Rouen spolu s biskupem Mons. Dominiquem Lebrunem.

V mešní promluvě papež František mimo jiné řekl: „Otec Jacques Hamel byl podřezán na Kříži, právě když sloužil oběť Kristova kříže. Muž dobrý, mírný, bratrský, který vždycky usiloval o mír, byl zavražděn jako nějaký zločinec. Toto je satanský rozměr pronásledování. Avšak je jedna věc na tomto muži, který přijal svoje mučednictví a spojil je s tím Kristovým, na oltáři; je jedna věc, která mne silně přivádí k zamyšlení: Uprostřed těžké chvíle, kterou prožíval, uprostřed tragédie, již viděl přicházet, neztratil tento mírný muž, tento dobrý muž, tento bratrský muž jasnou mysl, aby obžaloval a jasně vyslovil jméno vraha. Řekl jasně: ‚Odstup, satane!‘ Dal život za nás, dal život, aby nezapřel Ježíše. Položil život v samotné Ježíšově oběti na oltáři, a odtud obvinil původce pronásledování: ‚Odstup, satane!‘

A tento příklad odvahy, ale také mučednictví vlastního života, zřeknutí se sebe samého ku pomoci druhým, bratrství s lidmi ať nám všem pomáhá ubírat se beze strachu vpřed. Kéž nám z nebe – neboť se k němu musíme modlit, je to mučedník a mučedníci jsou blahoslavení, musíme se k němu modlit – kéž nám dá mírnost, bratrství, mír i odvalu říci pravdu: Zabíjet ve jménu Boha je satanské.“

Církev.cz

Dokončení ze str. 1

evangelia a v touze obracet lidi nikoli mečem, ale slovem a příkladem, chtěl křížáky odvést od prolití krve. Bohužel ho neposlechli. Po prohrané bitvě u Damietty dostal dovolení jít do tábora nepřátel, kde byl důstojně přijat sultánem jako Boží muž.

Roku 1223 v Grecciu během noci Božího hodů vánočního, v touze oživit v lidech lásku k Ježíši, zorganizoval první jesličky. V polovině září 1224 obdržel během modlitby na hoře La Verně stigmata, rány Ježíšova umučení. Zemřel 3. října 1226 v Porciunkuli a za dva roky byl pozvěsen ke slávě oltářů.

Svatý František po sobě zanechal řadu různých spisů, mezi nimiž je Řehole bratří menších a slavná Píseň bratra Slunce. Roku 1980 Jan Pavel II. vyhlásil svatého Františka patronem ekologů a všech těch, kterým leží na srdci ochrana životního prostředí.

Lidé mají svatého Františka stále v úctě a přijímají ho s láskou a sympatií, a to nejen katolíci, ale také křesťané jiných vyznání, a dokonce i nekřesťané. Bez něho by také v dnešním světě bylo méně lásky, víry a naděje v milosrdenství Stvořitele.

*P. Piotr Pawlik OFMConv
představený kláštera minoritů v Brně*

O příměří v Aleppu

Po dohodě mezi Ruskem a USA trvá v Sýrii křehké příměří. Podle zmocněnce OSN Staffana de Mistury byl počet násilných akcí značně zredukován. Obyvatelstvo zdecimované pětiletým konfliktem nyní čeká na příjezd humanitárních konvojů. O Ibrahim al Sabbagh ze západní zóny Aleppa kontrolované vládou říká: „My především nakupujeme jídlo a léky a rozdělujeme je mezi lidi. Nečekáme na humanitární pomoc, která buď přijde nebo ne a navíc nepokryje pravidelné potřeby. Lidé potřebují pomoc neustále, proto jsme závislí na penězích zaslanych našimi dobrodinci a za ně nakupujeme.“

Naši prvňadou hrozbou jsou rakety, které dopadají na lidi, na obydlí, na ulice. Mnoho lidí už se vzdává, mnoho rodin se neustále rozhoduje k odchodu z města nebo i do zahraničí. Druhou hrozbou je celková situace ve městě. Když není práce, není ani pravidelný příjem, a proto stále stoupá počet chudých rodin, které potřebují všechno. A to vede lidi k depresi, k různým psychickým problémům a k zoufalství.

V této části města, která je pod kontrolou pravidelné armády, žijeme stále tak jako před válkou. Téměř ve všech čtvrtích najdete všechny obřady a všechna náboženství. Tak jsme tady žili vždycky a pokračujeme i nadále. Je mezi námi velká úcta, velká spolupráce a vždy se snažíme podat ruku, pokud jde o humanitární pomoc. Náš Pán Ježíš nás neustále pobízí jediným přikázáním lásky, abychom mysleli také na pomoc druhým, tedy muslimům. Pokračujeme v dávání života, tak jak jsme to slyšeli a viděli u našeho vzoru, kterým je Ježíš Kristus. Nadále milujeme až k položení života pro bratry.“

RaVat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Papež podepsal dokument o souladu církevních právních textů

Papež František podepsal apoštolský list formou motu proprio nazvaný *De Concordia inter Codices*, o souladu mezi kodexy kanonického práva. Ten má vnést větší jednotu mezi právní předpisy latinské církve a východních katolických církví, především v otázce křtu a manželství.

Dokument vznikl mimo jiné kvůli větší přítomnosti křesťanů z východních katolických církví na latinském území. „Vědělo se, že existovaly malé odlišnosti mezi oběma kodexy, avšak problém vyšel více najevo v souvislosti s pohybem lidí a emigrací v poslední době,“ uvedl sekretář Papežské rady pro legislativní texty Ignacio Arrieta Ochoa de Chinchetru.

Dokument upravuje celkem deset kánonů Kodexu kanonického práva latinské církve. První změna se týká křtu a pravidel o tom, do které církve má být dítě zapsané, pokud patří rodiče do různých katolických církví. Dokument také stanovuje povinnost, aby latinský farář tuto příslušnost dítěte k církvi zapsal do křestních matrik.

Nové předpisy také umožňují, aby katolický kněz pokřtil dítě nekatolických rodičů, pokud o to požádají a nemají možnost požádat o křest vlastního kněze.

V otázce svátosti manželství se upřesňuje, že páry východního ritu nebo smíšené dvojice, v nichž jeden ze snoubenců pochází z latinské církve a druhý z východní, musí oddávat kněz, nikoli jáhen. Toto pravidlo vychází vstříc právu východních církví, které neumožňují, aby obřad svátosti manželství vedl jáhen.

Papežská rada pro legislativní texty vydala také výklad kánonu 1041 o posouzení překážek pro kněžské svěcení. Překážky vzniklé spácháním zločinu (vražda, interrupce), jak to stanovuje Kodex kanonického práva, bude ordinář posuzovat rovněž u těch, kdo se dopustili takového skutku ještě před tím, než se stali katolíky.

Církev.cz

Nový web věnovaný mučedníkovi P. Kuželovi

Z iniciativy rodiny Kuželovy a příznivců Patrika Kužely OP byl na svátek svatého Dominika spuštěn nový web www.patrikkuzela.cz věnovaný tomuto dominikánskému mučedníkovi, který zahynul v koncentračním táboře v Osvětimi.

Patrik Maria Kužela, rodným jménem František, se narodil roku 1915 ve slováckém Vlčnově. Tam talentovaného chlapce objevil dominikán Odilo Pospíšil a poslal ho do Prahy na studia. V Praze bydlel na koleji v tzv. juvenátu u bratří dominikánů, a odtud pro něj vedla přímá cesta do řádu. Ve svých dvaceti letech přijal dominikánský hábit spolu s řádovým jménem Patrik. Během prvních tří let v řádu se ukázala jeho mimořádná lidská i intelektuální zralost. Již svědectví z té doby ho ukazují jako světce.

Nicméně jeho heroické ctnosti se měly osvědčit v nejtěžší zkoušce. V roce 1941 byl zatčen gestapem za odbojovou činnost proti protektorátu, které se měl dopustit v době svých studií v belgickém Saulchoir. Byl vězněn nejprve v Olomouci, pak krátce v Brně, a odtud byl převezzen do Osvětimi s průvodkou „návrat nežádoucí“. Jeho životní pouť skončila velmi dramaticky a krutě v únoru 1942, v jeho 26 letech. Jako účastníkovi národní odboje mu prezident Edvard Beneš udělil 30. července 1947 Československý válečný kříž 1939 in memoriam „v uznání bojových zásluh, které získal v boji za osvobození Republiky československé“.

Nový web <http://www.patrikkuzela.cz/> přibližuje tohoto světce prostřednictvím svědectví jeho současníků, dochovaných dokumentů a fotografií a také básní, vězeňských dopisů a motáků, které po sobě Patrik Kužela zanechal.

Básně Patrika Kužely vyšly také knižně pod názvem *Dní sypký suchopár* v dominikánském vydavatelství Krystal OP (<http://krystal.op.cz>).

ČDP

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>.

SLOVO KNĚZE

Před deseti lety vyšla v *RC Monitoru* má úvaha o tom, zda muslimové vyznávají stejného Boha jako křesťané. Snad je dobré se v kontextu současných událostí k této otázce vrátet. Je faktem, že islám něco o Bohu vypovídá pravdivě (např. že je jeden, Všemohoucí, Stvořitel...) a něco přisuzuje Bohu nepravdivě (především to, že Bůh nemá Syna). Tím ovšem islám vnáší do pojetí Boha rozpor. Bůh nemající Syna neexistuje, ale ani bůh vnitřně rozporný nemůže existovat. Tvrdí-li tedy islám o Alláhovi, že nemá Syna, obrací se k jinému bohu resp. k neexistujícímu bohu.

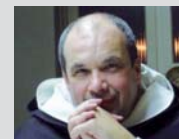
Podobně o našem Pánu věří muslimové, že je to prorok. To by nás mohlo těšit, kdyby současně nepopírali Ježíšovo božství a netvrdili o Kristu mnoho dalších nepravdivých věcí. Protože právě božství Ježíše Krista je pro křesťany ústřední a podstatné, nemůžeme ani zde mluvit o nějaké shodě, na které by se dalo stavět.

Jako křesťané věříme, že právě v Ježíši Kristu dosáhlo Boží zjevení vrcholu. Víc se nám Bůh přiblížit nemohl, než že se stal jedním z nás, naším bratrem a přítelem. Boží Syn prožil celý lidský úděl od početí až do výkupné smrti na kříži. Uvedl nás také do hlubin vnitřního života jediného Boha, do tajemství Nejsvětější Trojice.

Islám vznikl až šest století po Kristu. Když Mohammed začal tvrdit, že Bůh není ve třech Osobách a že Ježíš Kristus není Boží Syn sounpodstatný s Otcem, deformoval tím pojetí pravého Boha i našeho Pána. Mohl to být výplod jeho nedostatečného bludného poznání. Pokud mu to však někdo sdělil z nadzemské sféry, jak Mohammed tvrdí, pak by tím zjevujícím nemohl být ani Bůh ani dobrý anděl. Moc možností nezbývá. Musel by to být padlý anděl.

I k muslimům jsme posláni, abychom jim nesli radostnou zvěst o spáse v Ježíši Kristu. Modleme se též, aby jim Pán dal milost pravé víry a křesťanské lásky.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP, rektor baziliky a strážce hrobu svatě Zdislavy

UČTE SE ODE MĚ

Katecheze papeže Františka na generální audienci

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Během tohoto Svatého roku jsme se vícekrát zamýšleli nad tím, že se Ježíš vyjadřuje s jedinečnou něhou, která je znamením Boží přítomnosti a dobroty. Dnes se zastavíme u jednoho úryvku z evangelia, který v nás vzbuzuje pohnutí a ve kterém Ježíš říká: „Pojďte ke mně, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. [...] Učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete pro své duše odpočinek“ (Mt 11,28–30). Pánovo pozvání je překvapivé – volá k následování prosté lidi, které tíží namáhavý život a mají mnoho potřeb, a slibuje jim, že v něm najdou odpočinek a úlevu. Obrací se k nim výzvou v rozkazovací formě: „pojďte ke mně“, „vezměte na sebe mé jho“ a „učte se ode mě“. Kéž by něco obdobného mohli vyslovit všichni světoví lídři! Snažme se nyní pochopit význam těchto výrazů.

Pojďte ke mně

První imperativ zní „Pojďte ke mně“. Tím, že se Ježíš obrací ke znaveným a utiskovaným, vystupuje jako Boží Služebník, vylíčený v knize proroka Izaiáš, v které se praví: „Pán, Hospodin, mi dal dovedný jazyk, abych uměl znavené poučovat (utěšujícím) slovem“ (Iz 50,4). K těmto znaveným evangelium často řadí také chudé (srov. Mt 11,5) a nepatrné (srov. Mt 18,6), tedy takové lidi, kteří se nemohou spoléhat na vlastní prostředky a vlivná přátelství. Mohou důvěřovat pouze Bohu. Jsou si vědomi svého prostého a bídného postavení a vědí, že jsou odkázáni na milosrdenství Pána, od kterého očekávají jedinou možnou pomoc. V Ježíšově výzvě konečně nalézají odpověď na své očekávání – pokud se stanou jeho učedníky, získají příslib celoživotní útěchy. Tento příslib se v závěru evangelia rozšiřuje na všechny národy: „Jděte tedy,“ říká Ježíš apoštolům, „získejte za učedníky všechny národy“ (Mt 28,19). Poutníci, kteří po celém světě odpovídají na pozvání k oslavě tohoto milostivého

roku, procházejí Branami milosrdenství v katedrálách, svatyních, mnoha kostelech, nemocnicích i věznicích... Proč to dělají? Chtějí nalézt Ježíše, jeho přátelství, občerstvení, které dává pouze on. Touto poutí se vyjadřuje obrácení každého učedníka, který se rozhodl Ježíše následovat. Konverze vždy spočívá v tom,

Foto: Flickr, Thomas Hawk (CC BY-NC 2.0)

Pán vzal na svá bedra bolest a hřích celého světa. Pro všechny se stal vším, všem byl blízký, včetně nejchudších.

že objevíme Pánovo milosrdenství, které je nekonečné, nevyčerpatelné a veliké. Když tedy procházíme Svatou branou, vyznáváme, že „ve světě existuje láska a tato láska že je silnější než jakékoli zlo, do něhož je zapleten člověk, lidstvo, svět“ (Jan Pavel II., *Dives in misericordia*, 7).

Vezměte mé jho

Druhý imperativ říká: „Vezměte mé jho“. V kontextu smlouvy používá biblická tradice obraz jha, aby označila těsné pouto, které váže lid k Bohu, a v jeho důsledku také podřízenost Boží vůli, vyjadřovaná Zákonem. V rozporu s učitelem Zákona

vkládá Ježíš na učedníky své jho, v němž Zákon dochází naplnění. Chce je naučit, že Boží vůli poznáváme skrze něho, a nikoli prostřednictvím zákonů a chladných nařízení, které Ježíš odsuzuje. Můžeme si v této souvislosti pročíst 23. kapitolu z Matouše... Ježíš stojí vprostřed vztahu, který učedníci navazují s Bohem, stává se jádrem jejich vzájemných vztahů a pilířem jejich osobního života. Každý učedník, který přijme „Ježíšovo jho“, s ním vstupuje do společenství, je uschopněn k účasti na tajemství jeho kříže a jeho osudu spásy.

Učte se ode mě

Z toho vyplývá třetí imperativ: „Učte se ode mě“. Ježíš před své učedníky předkládá cestu poznání a nápodoby. Není učitelem, který by na druhé přísně vkládal břemena, která on sám nenese – něco takového totiž vytýkal učitelům Zákona. Obrací se k prostým, nepatrným, chudým a potřebným, neboť on sám se stal pokorným a maličkým. Rozumí chudým a trpícím, protože sám je chudý a strádá bolestí. Ježíš se při spáse lidstva nevydal lehkou cestou – naopak, jeho pouť byla bolestná a obtížná. Jak nám připomíná list Filipánům, „ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži“ (Flp 2,8).

Jařmo, které nesou chudí a utiskovaní, je to, které již před nimi nesl Ježíš, a proto netíží. Pán vzal na svá bedra bolest a hřích celého světa. Pokud tedy učedník přijímá Ježíšovo jho, zároveň obdrží a přijímá jeho zjevení – v něm na sebe Boží milosrdenství vzalo lidskou bídu a darovalo každému člověku možnost spásy... Proč ale může Ježíš vůbec něco takového vyslovit? Protože se pro všechny stal vším, byl všem blízký, včetně nejchudších! Byl pastýřem mezi lidmi, chudými lidmi... Pracoval s nimi celý den. Nebyl to kníže. Není pěkné, když se z pastýřů v Církvi stanou knížata, když se vzdalují lidem a odtahují od nejchudších. Takové pastýře Ježíš káral a lidi nabádal: „Dělejte, co vám řeknou, ale podle jejich skutků nejudějte.“

Drazí bratři a sestry, také my někdy prožijeme únavu a zklamání. Vzpomeňme si v onu chvíli na tato Pánova slova, která nám dodají útěchu a přivedou nás k poznání, zda své síly vynakládáme ve službě dobru. Naši únavu totiž někdy zapříčiňuje fakt, že si naši důvěru zasloužilo něco nepodstatného, protože jsme se oddělili od pravých životních hodnot. Pán nás učí, abychom neměli strach z jeho následování, protože nezklame naději, kterou v něj vkládáme. Jsme po-

voláni, abychom se od Pána naučili, co znamená prožívat milosrdenství a stávat se jeho nástrojem. Žít z milosrdenství znamená vnímat, že je potřebujeme. Když cítíme potřebu Ježíšova milosrdenství, odpuštění a útěchy, učíme se milosrdenství vůči druhým. Jestliže upřeme zrak na Božího Syna, pochopíme, kolik cesty ještě musíme urazit, ale zároveň nás naplňuje radostí vědomí, že jdeme s ním a nikdy nejsme sami. Seberme tedy odvahu a nedejme si vzít radost z Pánova ná-

sledování. „Ale otče,“ namítnete, „jsem přece hříšník, hříšnice, co mám dělat?“ – „Dovol Pánu, aby na tebe pohlédl, otevři srdce, vnímej na sobě jeho pohled a milosrdenství. Tvé srdce se naplní radostí, radostí z odpuštění, pokud přijdeš a požádáš o ně.“ Nedejme se obrát o naději, že prožijeme život spolu s Pánem a v síle jeho útěchy.

Přeložila Jana Gruberová
Radio Vaticana
(Mezilitulky redakce)

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Mons. Frano Gjini a Mons. Gjergj Volaj

Během pronásledování katolické církve v Albánii postihl stejný osud kněze, řeholníky, řeholnice i biskupy. O dvou biskupech, kteří byli odsouzeni k trestu smrti pro svou věrnost Církvi a následně popraveni, budeme psát v dnešním čísle.

Mons. Frano Gjini

Narodil se 20. února 1886 ve Shkodře v katolické rodině. Už v mládí se rozhodl stát se knězem. Byl přijat do kněžského semináře Xaverianum, spravovaného jezuity v jeho rodném městě. Studia teologie a filosofie absolvoval v Římě na Papežské univerzitě Urbaniana. 28. června 1908 přijal v Římě kněžské svěcení. Knězem se stal velmi mlád – ve 22 letech. Postupně působil jako kaplan v několika farnostech v Albánii. 29. července 1930 jej papež Pius XI. jmenoval novým teritoriálním opatem Shën Llezhi a Oroshit v oblasti Mirditë v severní Albánii. Zároveň byl jmenován titulárním biskupem v Semte. Jeho biskupské svěcení se uskutečnilo 28. října 1930.

4. ledna 1946 jej papež Pius XII. jmenoval biskupem diecéze Lezhë. Gjini se stal biskupem ve velmi složité době nástupu komunistů v Albánii a rozbíhajícího se pronásledování katolické církve a náboženství v zemi. Po zatčení ostatních biskupů se stal hlavou katolické církve v zemi. Poté, co byl v roce 1945 vypovězen z Albánie zástupce Svatého stolce biskup Leone de Nigris, byl Gjini

Mons. Frano Gjini. Foto: <http://www.wikiwand.com>

jmenován také zástupcem Apoštolské delegatury v zemi. Byl prvním Albáncem, kterému Svatý stolec svěřil tento úkol.

Komunistický vůdce Enver Hodža jej pozval na jednání do Tirany, stejně jako to učinil v roce 1945, když inicioval setkání s biskupem Gasperem Thacim a Vincencem Prendushim. Cíl schůzky byl stejný – zlomit biskupy k povolnosti a podřízenosti novému komunistickému režimu. Biskupové měli vyzvat ducho-

venstvo a věřící k podpoře budování komunismu v zemi a zároveň měli přerušit kontakty s Vatikánem. Biskup Gjini stejně jako jeho předchůdci během jednání odmítl Hodžovy požadavky, kritizoval násilné praktiky nových mocipánů, poukázal na udavačství, sledování osob a perzekuci Církve. Během setkání pronesl: „Nikdy neopustím já ani mé stádo svatou Církev.“ Gjini si však nepřál otevřený konflikt s režimem a další teror proti Církvi. Proto napsal Hodžovi dopis, v němž vyjádřil touhu po obnově národa, zacelení ran a překonání rozporů v zemi. Projevil také přání, aby vláda nedbala pouze o materiální blaho, ale pamatovala také na duchovní potřeby obyvatel. Komunistický diktátor biskupův dopis ignoroval a nařídil jeho eliminaci.

V únoru 1947 byl Frano Gjini spolu s dalšími kněžími zatčen kvůli obvinění ze špionáže pro Vatikán a vykonávání protistátní činnosti. Byl zadržován v bývalém klášteře františkánů ve Shkodře, krutým způsobem mučen a ponižován. Zažil elektrické šoky, přičemž kabely mu jeho mučitelé umístili na hlavu i ústa, byl mlácen až do rozdrásání kůže, vyšetřo-

vatelé mu zapichovali třísky pod nehty na rukou i nohou. Následně byl postaven před soud a v zinscenovaném procesu odsouzen k trestu smrti. Popravčí četa jej zastřelila 11. března 1948 u zdi hřbitova ve Shkodře. Poslední slova, která pronesl, zněla: „*At žije Kristus král, at žije Albánie, i bez nás.*“

Mons. Gjergj Volaj

Narodil se 21. září 1904 v klidné rybářské obci Shiroka u Shkodry. 19. října 1916 nastoupil do Papežského kněžského semináře ve Shkodře, kde studoval filosofii a další humanitní obory. Od října 1926 studoval teologii na univerzitě v Padově v Itálii. Kněžské svěcení přijal z rukou Mons. Lazëra Mjedy, arcibiskupa ve Shkodře, 27. června 1930. Poté působil čtyři roky ve farnosti Jush a v horské obci Shkrel. Už během studií vynikal svou skromností, pílí a zbožností, čímž si získal své představené. Přes své mládí se stal prefektem v papežském semináři ve Shkodře a v době pobytu v Itálii se stal

Mons. Gjergj Volaj. Foto: <http://www.albanovaonline.info>

prefektem menšího semináře ve Sieně. 26. června 1940 jej papež Pius XII. jmenoval biskupem diecéze Sapa v Albánii a 8. dubna 1940 přijal biskupské svěcení od zástupce Apoštolské delegatury v zemi Mons. Leona de Nigris a následně se ujal úřadu. Volaj se stal pravděpodobně tehdejší nejmladším biskupem na světě – bylo mu teprve 36 let. Netušil

však, že se záhy stane také nejmladším biskupem mučedníkem.

Biskup Volaj byl znám jako výborný kazatel, který neohroženě bojoval ve svých kázáních a pastýřských listech za věc Boží, vyjadřoval se k aktuálním tématům a neváhal pranýřovat teror a násilí po nastolení komunistické moci v zemi. V lednu 1948 byl zatčen a spolu s ním i většina kněží v jeho diecézi. V politickém monstrprocesu byl po lidském mučení odsouzen k trestu smrti. 3. února 1948 byl ve Shkodře popraven zastřelením a jeho tělo bylo hozeno do stoky. Jeho poslední slova zněla: „*Řekněte u mě doma v diecézi, že ty mše, které jsem nemohl odsloužit, odslouženy budou! At žije a vzkvétá Albánie!*“

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů

SPOR O LITURGIÍ?

Nezapomínejme na liturgickou kázeň

Církev musí žít z liturgie, která je výsostným projevem, ale také pramenem jejího života. Jakým způsobem můžeme přispět k prohloubení liturgického slavení?

Některé časopisy ochotně informovaly o přednášce kardinála Roberta Saraha, v níž vyzývá biskupy a kněze, aby se při mši svaté obrátili k východu, ke Kristu, aby častěji sloužili latinsky a věřící aby přijímali eucharistii vkleče. Má se prý začít od letošního Adventu. Nemám problém celebrovat zády k lidu po většinu všedních dní, protože v biskupské kapli není místo na oltář tváří k lidu. Některé části mše svaté říkám vždycky latinsky, protože jsem se je ani česky neučil. Nemám problém podávat svaté přijímání jak těm, co stojí, tak těm, co klečí. Mám však problém něco měnit v liturgii podle novinářských informací. Pan kardinál

Sarah je prefektem Kongregace pro liturgii. On jediný je kompetentní vydat se schválením Svatého otce závazné rozhodnutí pro celou Církev. Když ho vydá, poslechnu a budu to vyžadovat i od kněží. Dělat ale změny v liturgii jen na základě novinových zpráv či rozhovorů byt s prefektem Kongregace pro liturgii považují za nepřijatelné a ohrožující liturgickou kázeň, kterou Církev pečlivě střežila od apoštolských dob.

Rozumím těm, kteří jsou pohoršeni liturgickými výstřelky některých kněží, i když v naší zemi se téměř nevyskytují. Snahu některých věřících navrátit se k tridentské mši však považují za ne-

domyšlenou. Pokud bychom chtěli mít opravdový užitek z jejího slavení, museli bychom přijmout i další tehdejší pravidla. Nejde totiž jen o latinu a kněze zády k lidu či přijímání eucharistie vkleče u mřížky. Připomeňme jen, že před svatým přijímáním byl přísný půst od půlnoci a před každým přijímáním se doporučovala zpověď. Proto většina lidí chodila k přijímání jen jednou za rok, což bylo minimum, aby se člověk nedopustil těžkého hříchu neucty k eucharistii a zanedbání svého duchovního života. Tato náročnost tehdy přinesla obnovu náboženského života, jak můžeme číst například u svatého Františka Saleského

v jeho knize *Úvod do zbožného života*, kde krom jiného radí, jak se od večera duchovně připravovat na ranní mši svatou v rozjímání a tichu, aby v nás rostla touha po Kristu. Když se časem duchovní náročnost oslabila, docházelo k úpadku a zbožní kněží a věřící volali po obnově, jak si ještě musí pamatovat i naše starší generace.

Nikoli uvolnění, ale prohloubení

Současná liturgie přinesla velkou duchovní obnovu tam, kde byla přijata s požadovanou náročností, protože současná obnova není uvolněním, jak si někteří myslí, ale prohloubením. Dnes máme půst před svatým přijímáním sice jen jednu hodinu, protože často jdeme na večerní mši brzy po práci, ale máme jít na mši svatou se všemi smíření a s připraveným duchovním darem, který dáme na obětní misku. Nejsme za zády kněze, ale spolu s ním tvoříme svaté společenství Církve a žádá se od nás, abychom očima víry viděli v knězi Krista, protože on jedná v Kristově jménu, když proměňuje chléb v Kristovo tělo. On přeci neříká „toto je Kristovo tělo“, ale „toto je moje tělo“. Žádá se od nás, abychom viděli Krista v každém účastníku bohoslužby a milovali ho jako Pána Ježíše. Žádá se od nás, abychom nezůstávali ve svém jménu, ve svých názorech, ale byli v Ježíšově jménu a přijímali Boží slovo tak, že upřímně chceme to, co chce Kristus, jemu dáváme přednost před sebou. Pak tvoříme živé společenství, které oslavuje Ježíše uprostřed nás, protože on slíbil, že bude uprostřed těch, kdo jsou v jeho jménu. Ba máme jít ještě dál. Církev učí sama o sobě, že je tajemné Kristovo tělo. Já i ti druzí jsme součástí tajemného Kristova těla. I k tomu je třeba být v Kristově jménu, vyjít ze sebe. V praxi je náročnější vidět očima víry Krista přítomného uprostřed nás než symbolicky hledět k východu. Ale Kristus, který nás vykoupil – koupil si nás za cenu vlastní krve, má právo to od nás žádat. On se nám daruje v podobě chleba, aby nás jako Boží děti živil božským pokrmem. Za to očekává, že ho necháme vyzářovat ze svého života, že budeme jako společenství Církve viditelným znamením jeho přítomnosti pro svět.

Mše svatá v olomoucké katedrále. Foto: © Dominik Novák / Člověk a víra

Církev jako viditelné znamení Krista

Po Tridentuském koncilu byla celá Evropa křesťanská, i když od reformace rozdělená. Tehdy byli všichni věřící. Dnes je situace jiná. Mají-li se dnešní nevěřící setkat s Kristem, musí toto setkání zprostředkovat Církev, která je jeho tělem.

Prohloubení není v návratu ke starým formám, nýbrž v náročnosti a pravdivosti, v jednotě slavení a života, v ponoření se do tajemství Kristova mystického těla a otevření se Duchu Svatému.

Nesmíme se uzavřít do sebe a utíkat ze světa, ani se světu přizpůsobit, připodobnit. Jako Církev máme být viditelným znamením Krista, nástrojem, který umožňuje Kristu oslovit svět, nabídnout zkušenost Božího království, které je v nás, když v sobě necháváme žít Krista.

Nejde jen o hlásání, které je naší povinností, ale o zkušenost s Bohem přítomným v Církvi. Církvi dává život Duch Svatý. On je Lásky mezi Otcem a Synem. Když my milujeme bratry ne pro sympa-

tie, a jen tehdy, když je to lehké, ale když milujeme i ty, kteří si lidskou lásku nezaslouží, nebo o ni nestojí, dáváme jim Boha. Aby toto všechno mohla Církev plnit, musí žít z liturgie, která je výsostným projevem života Církve, ale také pramenem jejího života.

Souhlasím se všemi, kteří volají po prohloubení liturgického slavení, ale prohloubení není v návratu k starým formám, nýbrž v náročnosti a pravdivosti, v jednotě slavení a života, v ponoření se do tajemství Kristova mystického těla a otevření se Duchu Svatému. Jen on z nás tvoří Kristovo tělo. Zbožná soustředěnost jednotlivců je velká věc, ale společenství Církve můžeme zakoušet jen tehdy, když si navzájem dáváme lásku Duchu Svatému. Jako působením Ducha se proměňuje chléb a víno, tak i jeho působením se mění zástup věřících ve svaté společenství Církve.

Určitá nechuť či neschopnost ztratit svou individualitu a raději ty ostatní při liturgii nevnímat může odpovídat individualismu světské společnosti, která se však rozpadá a chce-li mít naději při pohledu do budoucnosti, potřebuje znovu objevit hodnotu rodiny a společenství. Kdo jiný jí to má ukázat či naučit, než Církev, k jejíž podstatě společenství patří?

Mons. Jan Graubner
(Mezititulky redakce)

BUDOVAT DOMÁCÍ CÍRKEV

Pastýřský list Mons. Graubnera k zahájení školního roku 2016

Drazí bratři a sestry, milost a pokoj od našeho Pána Ježíše Krista ať naplní srdce každého z vás, zvláště pak dětí a mládeže, kteří začínají nový školní rok. Začátek září patří k nejvýznamnějším obdobím roku v našich rodinách. Předcházely však prázdniny, které nabídky většiny z vás chvíle odpočinku a načerpání nových sil i upevnění vztahů v rodině díky společným zážitkům. Láska projevená druhým snahou naslouchat, porozumět, potěšit a pomoci, přinést radost, projevit uznání či jen tiše doprovázet nebo nést kříž druhého, odpouštět a znovu dávat důvěru, vytváří domov, šťastné a pevné zázemí, které potřebují vaše děti. Blahopřeji všem, kterým se to aspoň trochu daří, a děkuji všem, kteří se o to snaží. Děkuji všem, kteří i přes těžkosti a někdy i velké překážky budují stabilitu rodiny nebo se ji snaží udržet. Děkuji všem rodinám, které mají tak široké srdce, že přijímají i větší počet dětí. Takoví si zaslouží naši úctu a taky pomoc. Zároveň prosím mladší zdravé rodiny, aby měly dost odvahy rozšířit srdce pro přijetí dalších dětí, a vyprošuji jim zkušenost velkorysé Boží pomoci, která nikdy nezklame zdravou důvěru a umí překvapit svou štedrostí a nečekanou pomocí.

Předávání víry

Dovolte však, prosím, abych vedle přání k začátku školního roku se vám svěříl i s jednou ze svých bolestí. Raduji se z každého pokřtěného dítěte, ale mám starost o velkou část z nich, protože nejsou vychovávaní ve víře vůbec, nebo chodí do náboženství jen do prvního svatého přijímání. U každého křtu dítěte někdo slíbil, že je vychová a vyučí ve víře. Slib před Bohem je velmi vážná věc. Křtem jsme děti zavázali ke křesťanskému životu. Když je nenaučíme křesťansky žít, těžce jim ubližujeme. I když už školní rok začal a přihlášky do náboženství měly být podány před prázdninami, přihlaste, prosím, nepřihlášené děti mimořádně aspoň nyní, a to i do vyšších

ročníků včetně situací, kdy už nějaký čas nechodily. Všechny školy – i střední a učňovské – mají povinnost zajistit výuku náboženství, když se přihlásí aspoň sedm žáků. Pokud je jich někde méně, mají děti a mládež možnost výuky na každé faře.

Školní náboženství však nestačí. Děti potřebují příklad a zkušenost víry v rodi-

Křtem jsme děti zavázali ke křesťanskému životu. Když je nenaučíme křesťansky žít, těžce jim ubližujeme.

Zahájení školního roku na Katolické ZŠ v Uherském Brodě
Foto: © Martina Mostkova / Člověk a víra

ně i ve farním společenství. Milí rodiče, vidí vás děti klečet při modlitbě? Mluvíte s nimi někdy o svém životě s Bohem? Snažte se budovat domácí církev, když společně nasloucháte Božímu slovu a učíte se jeden v druhém vidět Krista a dávat si navzájem lásku Ducha Svatého?

Láska odpouští

Nejsme andělé a všichni hřešíme. Proto potřebujeme pokání a odpouštění. Kardinál

Dolan v jedné knize vzpomíná na manžele, kteří slavili 65. výročí svatby. Když se jich ptal na jejich tajemství, manžel odpověděl: „Když jsme se brali, řekl nám kněz, že každý večer před spaním si máme kleknout vedle sebe u postele, pomodlit se spolu Otče náš a pak se jeden druhému omluvit za cokoli, čím jsme jeden druhého zranili. Bez ohledu na únavu, rozzlobení či rozrušení jsme nikdy neměli ulehnout, aniž bychom si řekli „promiň“, když mezi námi něco skříplo. Měli jsme i hodně těžká období, ale toto jsme dodrželi.“

Jak jednoduché! V manželství není důležité, kdo má pravdu, kdo vyhraje, ale kdo více miluje, kdo umí z lásky odpouštět s vědomím, že on sám potřebuje odpuštění od lidí i od Boha. Milosrdná láska nepohrdá spravedlností, ale ze soucitu ji překračuje, když doplňuje, co druhý v lásce nedotáhl. Láska, která odpustí, nikdy odpuštěnou vinu nepřipomíná, ale vidí druhého novými očima jako očištěného.

Maria, spolehlivá průvodkyně

Drazí rodiče, zaveďte tuto praxi do vaší rodiny a naučte to i vaše děti. Zachráníte svou rodinu před nebezpečím rozpadu, dětem zajistíte lásku domova, na kterou mají právo, a budete z nich mít radost i v budoucnosti. Nemůžete dát dětem nic většího než dobrou křesťanskou výchovu. Skvělé zkušenosti by nám mohli vyprávět rodiče, kteří své děti svěřili, zasvětili Bohu rukama Panny Marie, kteří je ve svém srdci přinášeli na mši svatou už od počtí, nebo tehdy, kdy se v dospívání od Boha vzdalovali. Bůh je nezklamal a Panna Maria se ukázala jako dobrá matka a mocná přímluvkyně, jako spolehlivá průvodkyně na cestách i pro ty, kteří bloudili.

Všem rodinám diecéze denně posílám pozhánání, zvláště v tomto roce milosrdenství, a prosím Boha, aby nechal své uzdravující milosrdenství vítězit ve vašich srdcích a v celých rodinách.

Váš arcibiskup Jan
ACO 2016/07
(Mezititulky redakce)

DEJME PŘEDNOST KŘESŤANSKÝM MIGRANTŮM

Tváří v tvář migrační krizi si musíme položit otázku ohledně slučitelnosti islámských a západních hodnot. Máme přijímat uprchlíky bez ohledu na jejich náboženství, nebo bychom měli být ostražití?

Od loňského podzimu si jen málo politických událostí dokázalo získat tolik novinových titulků ve světových denících a vyvolat takovou diskusi v katolické hierarchii jako takzvaná migrační krize. Mnoho tisíc lidí, převážně muslimů, se v poslední době snaží uprchnout před represivními politickými režimy, válkou a ekonomickými problémy na Blízkém východě a v Africe na Západ, hlavně do Evropy. Zatímco političtí představitelé a mnoho prominentních duchovních včetně papeže silně prosazují, aby Západ přijal velký počet migrantů bez ohledu na jejich náboženství, existuje mnoho rozumných důvodů k obavám z masivního přílivu muslimů. To však neznamená, že by Západ měl odmítnout veškeré přistěhovalce. Právě naopak, je to pro nás ideální příležitost otevřít náruč mnoha křesťanům prchajícím před pronásledováním – často ze strany muslimů –, a položit si závažné otázky ohledně slučitelnosti islámských a západních hodnot.

Reakce na povinné kvóty

V posledních měsících se Evropská komise snaží přimět členské státy Evropské unie k přijetí kvót pro migranty. Ještě nedávno flirtovala s myšlenkou, že když se jednotlivé státy odmítnou přizpůsobit tomuto mechanismu, nechá je platit pokutu 250 000 EUR za každého odmítnutého potenciálního migranta. To přirozeně vyvolalo odpor, především ve střední a východní Evropě. Maďarský konzervativní premiér Viktor Orbán chce ohledně této záležitosti uspořádat referendum (jehož výsledky je snadné předpovědět: šokujících 84 procent Maďarů je proti stanoveným kvótám EU pro přijímání migrantů). Český prezident Miloš Zeman mezitím opakovaně prohlásil, že islám nelze na Západě integrovat, zatímco

slovenská vláda oznámila, že preferuje křesťanské migranty. V Polsku konzervativní vláda Beaty Szydłové odmítá migranty přijímat a odvolává se na obavy o bezpečnost.

Neochota přijímat muslimské migranty se samozřejmě neomezuje na bývalý komunistický blok. Jak již média oznámila, předpokládaný republikánský prezidentský kandidát Donald Trump například chce dočasně zakázat muslimům vstup do Spojených států.

Foto: Flickr, CDC Global Health (CC BY 2.0)

Postoj Církve

Jaký je postoj Církve k tomuto politickému horkému bramboru? Především se zdá, že Svätý otec v této otázce zcela souhlasí s Bruselcem. Vloni na podzim vyzval papež František všechny farnosti v EU, aby přijímaly rodiny uprchlíků. Letos v dubnu navštívil řecký ostrov Lesbos, kde lze nalézt mnoho migrantů, kteří se snaží dostat do Evropy. Vzal s sebou do Říma 12 muslimských přistěhovalců a sdělil, že nehodlá rozlišovat podle náboženství (upřesnil však, že původně chtěl vzít dvě křesťanské rodiny, avšak ty neměly požadované dokumenty).

Vedení katolické církve je v této věci silně rozděleno. Kardinál Christoph Schönborn, vídeňský arcibiskup a jeden

z nevlivnějších členů kolegia kardinálů, se projevuje jako velký zastánce Františkových názorů na migrační krizi. V rozhovoru pro slovenský list *Týždeň* vyplínil střední a východní Evropu, že pokrytecky tvrdí, že je více křesťanská než sekularizovaný Západ, a přesto v otázce migrantů zastává nekřesťanský přístup. Počátkem tohoto roku navštívil Irák, aby vyjádřil solidaritu s uprchlíky.¹ Avšak ne všichni církevní představitelé s Schönbornem souhlasí a mnozí zaujímají opačné pozice. Zcela nečekaně přichází kritika od arcibiskupa Jeana-Clémenta Jeanbarta z Aleppa. Tento syrský prelát kritizuje Západ za to, že přijímá migranty.

Měl by Západ přijímat velké množství přistěhovalců bez ohledu na jejich náboženství, nebo mají pravdu skeptici, že bychom měli být ostražití – abychom použili výraz kardinála Dominika Duky z Prahy, kritika tohoto přístupu? Za prvé si musíme uvědomit, že ne všichni, kdo se obávají obrovské muslimské imigrace na Západ, jsou fanatici a xenofobové. Mnoho Středo- a Východoevropanů má skutečně strach z důsledků toho, když se velký počet muslimů usadí na Západě. Mají na mysli nedávné teroristické útoky v Paříži a Bruselu, Charlie Hebdo, hromadné sexuální útoky spáchané muslimskými imigranty v Kolíně nad Rýnem a samozřejmě také 11. září. Pochopitelně nechťejí, aby se totéž stalo i v jejich zemích.

¹ V neděli 11. září, u příležitosti 333. výročí vítězství křesťanské Evropy nad Osmanskou říší, ovšem kardinál Schönborn varoval, že hrozí nebezpečí „zániku našeho křesťanského dědictví“. „Přijde dobytí Evropy islámem? Mnoho muslimů po tom touží a říká, že s Evropou je konec,“ řekl kardinál Schönborn ve své promluvě, jak uvedl rakouský portál *The Local*. (Pozn. red.)

Rozdíly mezi křesťanstvím a islámem

Současná situace by měla Západu také ukázat, že existuje rozdíl mezi islámem a křesťanstvím. Mnozí sekulární levičáci rádi vyčítají křesťanům hříchy, kterých se dopustili jejich souvěrci před staletími. Proslulý je například výrok prezidenta Obamy, že bychom neměli kritizovat islám kvůli ISIS, protože křesťané jsou zodpovědní za křížové výpravy a inkvizici. Toto srovnání je k smíchu, nejen proto, že první křížová výprava se konala roku 1095 a Giordano Bruno byl upálen v roce 1600. Především však neexistuje žádný „křesťanský ISIS“ (dokonce i Richard Dawkins, nejslavnější ateista světa, přiznal, že „pokud vím, neexistují žádní křesťané, kteří by vyhazovali budovy do vzduchu“).

Měli bychom poznamenat, že křesťané, kteří dělají zlé věci ve jménu víry, tak činí z důvodu své hanebnosti a pošestlosti (v důsledku prvotního hříchu), ne proto, že by se řídili Kristovým učením. Mnoho ateistů, jako například Kurt Vonnegut, uvedlo, že nevědí o žádném lepším etickém systému, než je ten křesťanský. Pouze je odrazují pokrytečtí křesťané. Evangelia hlásají lásku ke všem lidem včetně našich nepřátel a to, že máme nastavit i druhou tvář. Korán však umožňuje džihád či svatou válku proti *kaffir* – čili nevěřícím, a povoluje mnohoženství. V islámu neexistuje ani žádná odluka církve od státu (striktně západní praxe, kterou sekularisté musí neochotně připsat křesťanství počínaje Markovým evangeliem 12,17 a zejména papeži Řehoři VII.).

Není uprchlík jako uprchlík

Ačkoli papež František říká, že nevidí rozdíl mezi muslimským a křesťanským uprchlíkem, je mezi nimi obrovský rozdíl. Muslimové v mnoha částech Blízkého východu a Afriky se musí vypořádávat s ekonomickými problémy, odpornými diktaturami a krvavými občanskými válkami. Křesťané ve stejných částech světa čelí genocidě. ISIS v arabském světě a Boko Haram v Africe chtějí vytvořit islámské státy, v nichž nebudou žádní křesťané, a nemají žádné výčitky svědomí při používání násilí, stejně jako hinduističtí radikálové, kteří pronásledují křesťany v Indii.

Statistiky, které pořizuje Pomoc církvi v nouzi a další organizace, ukazují, že křesťané tvoří většinu lidí, kteří jsou v dnešní době pronásledováni pro své náboženství. Z tohoto důvodu by Západ měl upřednostňovat pronásledované křesťanské migranty. Byl by to skvělý projev solidarity křesťanů na Západě. Zatímco velká část Západu, zejména západní Evropa, opustila své křesťanské kořeny, přítomnost nových přistěhovalců s jejich vírou by mohla mít žádoucí účinek vedoucí k náboženskému obrození. Jen pomyslete na to, jak by se prázdné kostelní lavice mohly zaplnit lidmi, jejichž víra je tak silná, že se jí nevzdali ani tváří v tvář smrti.

Je nevhodné spojovat křesťany čelící genocidě s muslimskými přistěhovalci a označovat je za standardní „uprchlíky“. Jejich osud je nesrovnatelně horší, než je tomu u muslimů.

Jde o západní hodnoty

Kdyby Západ dal přednost křesťanským migrantům před muslimskými, neboť, jak jsme viděli, určité principy islámu nejsou slučitelné se západní civilizací, znamenalo by to zákaz vstupu muslimům na Západ? Jednou z významných vlastností Západu, která nás odlišuje od velké části islámského světa, je to, že jsme zastánci náboženské svobody. Vzhledem k tomu, že ne všichni muslimové jsou teroristé, i oni mají právo užívat západních svobod.

Islám je navíc decentralizované náboženství; neexistují žádné orgány, které by prosazovaly nauku a vydávaly oficiální prohlášení o tom, co je schváleným islámským učením. To znamená, že existuje spousta muslimů, kteří ignorují základní islámské učení, a mezi ně patří i mnoho těch, kteří znepokojují lidi na Západě. Vzhledem k tomu, že existují umírnění muslimové, kteří nemají žádné násilné úmysly vůči Západu, by se v rámci migrační politiky mělo zvážit přijetí některých uprchlíků, jež by prověřily bezpečnostní orgány.

Západ by neměl zcela zakázat islám. Měli bychom nicméně očekávat, že muslimové budou respektovat západní hodnoty, a to i v případech, že jsou v rozporu s Koránem. Nizozemsko nabídlo vynikající řešení tohoto problému. Filmaře Thea van Gogha (potomka velkého expresionistického malíře Vincenta) v roce 2004 zastřelil muslimský přistěhovalec za to, že natočil několik filmů tvrdě kritizujících islám. Šokovaní Nizozemci rozhodli, že potenciální přistěhovalci budou muset složit zkoušky, aby prokázali svou základní obeznámenost s jazykem a kulturou své potenciální nové vlasti, a projevíli úctu k nizozemským hodnotám. Pokud západní státy zavedou podobné postupy, džihádističtí radikálové budou mít mnohem menší šanci rozsévat násilí a nenávisť.

Nečinnost může být fatální

Pokud se v dohledné době nic nezmění, budou starověké křesťanské komunity v mnoha částech Blízkého východu během několika desetiletí zcela vymazány ze zemského povrchu. Nastane-li tento tragický scénář, bude alespoň částečně na vině nečinnost Západu. Kromě aktivního boje proti islámským radikálům by měl Západ poskytnout azyl blízkovýchodním křesťanům (stejně jako jejich bratřím z mnoha částí Afriky a Asie). Je nevhodné spojovat křesťany čelící genocidě s muslimskými přistěhovalci a označovat je za standardní „uprchlíky“, protože to odvádí pozornost od skutečnosti, že osud křesťanských migrantů je nesrovnatelně horší, než je tomu u muslimů. Pokud jde o muslimy, mnoho znepokojujících incidentů během posledních několika let ukazuje, že s jejich přílivem je třeba zacházet opatrně, tak jak to činí Nizozemci od roku 2004. A takové jednání není vyvoláváním nenávisťi.

Filip Mazurczak

<http://www.crisismagazine.com>

Přeložil Pavel Štíčka
(Mezilitulky redakce)

Filip Mazurczak,
překladatel a novinář,
spolupracuje s *European Conservative* a *National Catholic Register*

NA PRVNÍM MÍSTĚ MUSÍ STÁT BŮH

Rozhovor s Peterem Kwasniewskim

V říjnu přichází na český knižní trh kniha *Povstávání z prachu – Tradiční liturgie a obnova Církve*. Přinášíme čtenářům rozhovor s jejím autorem, americkým akademikem Peterem Kwasniewskim.

Jaká byla vaše cesta k tradiční liturgii?

K tradiční liturgii jsem se dostával povolna a postupně. Vyrůstal jsem v typické americké příměstské farnosti, zpíval jsem v dětském sboru, později i s dospělými. Liturgie ve farnosti byla velice „současná“ – byť jsem tehdy o tom nevěděl. Během studií se však odehrály dvě události: stal jsem se členem charismatické modlitební skupiny, což znovuoživilo mou víru, a absolvoval jsem kurs filosofie, jenž mě seznámil s Platónem, Aristotelem, Augustinem a Tomášem Akvinským. Po pár letech můj zájem o charismatickou modlitební skupinu vyprchal, ale můj intelektuální život nabíral na obrátkách. Začal jsem studovat také teologii a pociťoval jsem vágní touhu po takové formě modlitby a liturgie, jež by odpovídala jak hloubce, tak i šíři filosofie a teologie. Aniž bych to tušil, hledal jsem tradiční bohoslužbu Církve, u jejíhož zrodu stáli církevní otcové, jež se rozvíjela ve středověku a byla věrně předávána od tridentského koncilu dále. Naštěstí jsem studoval na vysoké škole, kde se mše svatá vždy slavila v latině a se zpěvem gregoriánského chorálu. Měl jsem z toho velkou radost, neboť se zdálo, že je to to, co jsem hledal. Ke konci svého čtyřletého studia jsem však měl několikrát možnost zúčastnit se tridentské „tiché“ mše svaté. Ta intenzita ticha, téměř hmatatelná svatost a bohatství modliteb mě mocně zasáhly. Když jsem pak pokračoval ve studiích na *Catholic University of America*, hledal jsem ve Washingtonu D.C. tradiční liturgii. Dostal jsem se až do kostela „*Old St. Mary's*“, kde jsem poprvé zažil zpívanou mši svatou (*missa cantata*). Bylo to, jako kdybych konečně jako katolík „našel svůj domov“ – našel jsem to, co jsem dlouho hledal. Od té doby uplynulo již více než dvacet let a toto přesvědčení mě nikdy

Mše svatá v rámci konference *Sacra liturgia*
Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

neopustilo. Zamíloval jsem se a stále miluji – je to jako dobré manželství!

Přednášíte filosofii, komponujete sakrální hudbu, vedete scholu a píšete o liturgii. Někdo by to mohl považovat za příliš široké spektrum témat. Jaká je mezi nimi spojitost?

Toto spektrum je doopravdy široké – sám jsem překvapen, že mě život vede tolika směry, a musím přiznat, že není snadné všechna tato zaměření kultivovat. Ale brzy jsem seznal, jak se navzájem doplňují. Mnoho velkých myslitelů – od Sókrata a Boethia, přes Schopenhauera a Nietzscheho, až po Piepera a Ratzingera – hovoří o hluboké spojitosti mezi hudbou, filosofií, bohoslužbou a životem. Když jsem studoval filosofii, nemohl jsem se zbavit dojmu, že moderní myslitelé zanedbávají náboženský rozměr starověkého myšlení. Pak jsem objevil dílo Pierra Hadota a dalších, kteří ukazovali, že filosofie je

vždy zakořeněna v základní náboženské touze, v tradiční praxi *askeze*, a že jejím vrcholem je mystický výstup k Dobru. To je přirozená dispozice pro nadpřirozenou milost. Vtělení je Boží odpovědí na základní otázku obsaženou v samém lidství, ve vši jeho jedinečnosti a potencialitě. Svätý Klement Alexandrijský říká, že Kristus je Nová Píseň, je *Logos*, jenž na sebe bere tělo, aby se stal hymnem stvoření, k němuž se můžeme všichni připojit. Hudba je povznesenou, jásající řečí; skrze zpěv je to, co by jinak bylo obyčejnou pravdou (např. slova z Písma nebo liturgie), povýšeno na chválu, hold, oslavu. Spatřuji v tom jakousi vnitřní poslušnost: zkoumání lidské přirozenosti a světa dává zrod filosofii, filosofie – přistupujeme-li k ní poctivě a s horlivostí – přináší touhu po uctívání Transcendentna, a toto uctívání – ve své dokonalosti – je liturgické a muzikální. Chápu to jako jedno *kontinuum*.

Co stálo na začátku? Přivedla vás liturgie k hudbě, nebo to bylo obráceně?

Má zkušenost liturgie byla od začátku spojená s hudbou, i když to byla hudba nízké kvality. Vždy jsem proto hluboce vnímal, že hudba a liturgie přirozeně patří k sobě. Díky Ratzingerovi jsem pak pochopil, proč tomu tak je. Nejdříve je ale zapotřebí být do těchto fenoménů ponořen. Důležitý bod zvratu však pro mě nastal s objevením gregoriánského chorálu na konci střední školy. Od učitele hudby jsem dostal *Graduale Romanum* z roku 1940 – texty i neумы mě fascinovaly, byť jsem jim nerozuměl. Na vysoké škole jsem pak začal studovat latinu (byl to povinný předmět) a stal jsem se členem scholy. Při zpěvu proprií každou neděli při mši svaté (v *novus ordo*) jsem definitivně propadl jejich kráse, jemnosti a zbožnosti. Tato „hudební konverze“

byla souběžná s objevem toho, že liturgie může a měla by být slavena teocentrickým a vertikálním způsobem, a nikoliv antropocentricky a horizontálně.

Název vaší knihy – jak v angličtině, tak v češtině – naznačuje, že Církev je v krizi. V čem podle Vás tkví jádro této krize?

Současná krize má mnoho aspektů a není vždy snadné určit diagnózu problému – ten se navíc může na různých místech lišit. (Co platí o Evropě a Americe, se nemusí vztahovat na Afriku nebo Asii.) Myslím však, že se můžeme spolehnout na správnost úsudku Josepha Ratzingera: „Jsem přesvědčen, že církevní krize, kterou dnes prožíváme, spočívá do značné míry v rozpadu liturgie“ (*Můj život*). Tento názor sdílí rovněž kardinál Burke, kardinál Cañizares-Llovera, kardinál Sarah a další prozíraví pozorovatelé naší doby. V překotné snaze o dialog se světem, o přizpůsobení se idejím (a idolům) modernity a v zaměření na pastorační aktivismus jsme zapomněli na to, že na prvním místě musí stát Bůh, liturgická modlitba, tradice a milost. To byl fatální úder pro lidský prvek v Církvi. Koneckonců, Pán přece přislíbil, že brány pekelné Církve nepřemohou, což znamená, že stále bude alespoň někde Církev živá až do jeho druhého příchodu. Neslíbil však, že přežije i každá místní církev – tak jako před staletími islám vyhladil křesťanství v Africe a v Malé Asii, dnes duch kompromisu s modernitou likviduje křesťanství v západním světě. Vždy se však najde hrstka katolíků, kteří se budou držet ortodoxie – což znamená „pravé víry“ a „pravé bohoslužby“. Avšak pouze někdo slepý a hluchý by mohl popřít skutečnost, že jsme svědky krize víry a že tuto krizi přivodilo špatné rozhodování a mylná filosofie církevní hierarchie za posledních pětiletí.

V zemích za železnou oponou jsme pokoncilní liturgické zmatky možná nezažili v takové míře jako v západní Evropě nebo ve Spojených státech. Domníváte se, že usus antiquior má své opodstatnění i v našem liturgicky ještě poměrně konzervativním kontextu?

K tomu je zapotřebí říct dvě věci. Zaprvé, čím dál tím více je zřejmé, že liturgická reforma probíhala na základě radikálních

principů, jež se následně projevily v nových liturgických knihách. Jako příklad lze uvést způsob, jakým redaktoři systematicky eliminovali nebo umenšovali projevy asketismu, resp. téma *contemptus mundi* (opovrhování světem), jež je odedávna důležitou součástí katolické spirituality. Dalším příkladem je zavedení nových eucharistických modliteb (anafor), zatímco římský ritus po více než 1500 let znal pouze jednu – Římský kánon. To všechno jsou velmi důležité věci, i kdyby bylo samotné slavení – *ars celebrandi* – úctyplné a dbající rubrik a textů. Zadruté, je pouze otázkou času, než liturgický liberalismus „vyspělejších“ národů začne

Pontifikální nešpory v rámci konference Sacra liturgia.
Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

negativně ovlivňovat i východní Evropu. Kupříkladu Polsko, jedna z mála zemí, jež odolávala zavedení podávání svatého přijímání na ruku, kapitulovalo v roce 2005, jistě pod tlakem „liturgického establishmentu“. Je proto naléhavě důležité znovuobjevovat naši katolickou tradici a čerpat při tom z čistých a svěžích zdrojů.

Mnoho lidí (včetně kněží a biskupů) se domnívá, že popularita tradiční liturgie je pouze jakousi přechodnou „módou“ poháněnou nějakým druhem strachu z komplexnosti života v postmoderní době. Lze s tím souhlasit?

Mohu-li opět citovat papeže Benedikta XVI.: „Co předchozí generace považovaly za posvátné, zůstává posvátné i pro

nás... Je povinností nás všech zachovávat bohatství víry a modlitby Církve a dát jim místo, jež jim přísluší.“ Lidská přirozenost se ve své podstatě nemění, přírodní symboly (oheň, voda, kadidlo, zlato, vyvýšená místa, obrácení k východu...) zůstávají beze změny, stejně jako naše potřeba kostelů, nádob, oděvů a vybavení, jež jsou zvláštní, nádherné, numinózní a „mimořádné“. Právě naopak, moderní člověk ještě více potřebuje modlitby a praxi tradičního katolicismu, neboť je ve velkém nebezpečí, že zapomene na svou závislost na Bohu, na stvoření a na Tradici. Bez Boha bychom neexistovali, nemůžeme žít dobře bez správného vztahu ke stvoření a křesťanství by nemohlo existovat bez Tradice. Skutečnost, že Bůh jest, že mu náleží úcta a sláva; správné používání a zaměření stvořených dober a plnost křesťanské Tradice – to všechno lze nalézt, harmonicky a provokativně, v tradičních liturgiích Církve východní i západní. Nepohání nás strach, ale láska k dokonalosti a nenávisť k banalitě. Nejde o módu, ale o hluboce zakoušený hlad a žízeň po Posvátném.

V první kapitole své knihy píšete, že tradiční liturgie je tou pravou „dětskou mší“. Jak to myslíte?

Podle mě je to jednoduché. Pokud máte nudnou liturgii, kde hromada lidí celou dobu mluví a nic zvláštního se neděje, nic zajímavého, na co by se dalo dívat a čemu naslouchat, děti se budou nudit. Když si naproti tomu vezmeme ohromně zvucící varhany, tajuplné melodie zpěvů, archaický majestát latiny, oblaka kouře linoucí se z pohupujících se kadidelnic, nádherná roucha a pláště osob jdoucích v slavném procesí nebo stojících před oltářem a svatostánkem, ministranty v jejich posvátné choreografii pohybů, celý kostel ztichlý během Kánonu... – které dítě by to nezaujalo, které by to neuchvátilo symfonií symbolů do onoho transcendentního pohybu, které dítě by tím vším nebylo pomalu a trvale formováno v katolickém citění a vnímání? Nezáleží na tom, zda rozumí všemu – nikdo z nás plně nerozumí věcem božským! Liturgie by měla být jakýmsi nekonečným prostorem, jehož hranic nikdy nedosáhneme, podobně jako lidská duše, jež může být

nasycena pouze nekonečnem. Bude-li bohoslužba „šitá na míru“ naší každodennosti, rychle ztratí svou účinnost a lidé přestanou být katolíky.

Je tedy tradiční liturgie jediným východiskem ze stávající krize – k obnově Církve? Všeobecné obnovení tradiční latinské liturgie by vskutku mocně zabránilo šířícím se trendům sekularizace, relativismu, indiferentnosti a modernismu, které dnes pustoší Církev. Také nelze pochybovat o tom, že lidé zanechávají víru a život z víry z mnoha důvodů, přičemž unylá, neinspirativní liturgie je pouze jedním z nich. „Dobrá liturgie“ samotná nás tudíž nezachrání, potřebujeme také dobré kazatele, solidní katechezi a oporu společenství. Pokud ale liturgie není slavena řádně, nic z toho nemůže fungovat.

Jedno z témat, jež je vám velmi blízké, je sakrální hudba. Existuje něco jako „správná“ liturgická hudba, nebo je hudba při mších pouze v kompetenci kněze či věřících? Je hudba pouze jakýmsi „doprovodem“ k liturgii, nebo hraje nějakou důležitější roli?

Katolická církev má nádhernou nauku o sakrální hudbě, katolíci však o ní ve směr nemají tušení. Základní principy jsou dány v motu proprio papeže svatého Pia X. *Tra le sollecitudini* a opakují se i v celé řadě pozdějších magisteriálních dokumentů. Sakrální hudba má být svatá – tedy má se vyznačovat poznatelnou a „hmatatelnou“ posvátností. Kdo ji uslyší, měl by hned říct: „Toto je hudba pro chrám Boží, a nikoli profánní či světský popěvek.“ Není to muzika z filmového plátna nebo z Broadwaye, není pro diskotéky ani táborák, ale je to hudba pro Boží chrám. Zadruhé, musí být dobrá, musí být umělecky na úrovni, dobře provedená a vznešená. Nic mizerné kvality, žádná slátanina, nic průměrného a banálního. Třetí vlastnost, o níž Pius X. mluví, je univerzálnost. Má to být taková hudba, která bude charakterizovat katolickou církev, jež je stejná po celém světě a která všude slaví svatá tajemství pevně danými liturgickými rity. Jinými slovy, nemá se jednat o hudbu jednoho kmene, tábora, školy či subkultury. Má být tak univerzální, jak je to jen možné. Podle

Pontifikální nešpory v rámci konference Sacra liturgia. Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Pia X. všechny tyto požadavky exemplárně naplňuje gregoriánský chorál. Je svatý, je umělecky krásný a je univerzální.

Liturgie by měla být slavena teocentrickým a vertikálním způsobem, nikoliv antropocentricky a horizontálně.

Proč by měl být gregoriánský chorál nadřazený nábožným písním v lidových jazycích? Nežádal snad koncil rozšíření používání lidových jazyků?

V Konstituci o posvátné liturgii *Sacrosanctum concilium* koncilní otcové znovu opakují nauku Pia X. a dodávají něco, co žádný papež nebo koncil do té doby neřekl – totiž že gregoriánský chorál jakožto hudba vlastní římskému ritu má mít v liturgii přednostní nebo výsadní místo. Nejsou uvedené žádné podmínky nebo výjimky: v každé liturgii. I pod podmínkou, že „vše ostatní si je rovné“, koncil říká, že zpěv chorálu má mít výsadní místo, neboť je to původní a vlastní hudba ritu. Není to prostě nějaká hudba „přilepená“ k ritu, je to hudba, jež s ním vyrůstala, „kost z jejích kostí a maso z jejího masa“. Gregoriánský chorál je římský ritus oděný do hudby. Navíc je třeba

dodat, že Koncil výslovně podporoval zachování latiny v liturgii a pouze rozšiřoval možnosti, kde lze použít národní jazyky. Je nemyšlitelné, že by koncilní otcové zamýšleli potopit hudební dědictví starší více než tisíc let – nebo to alespoň nelze podepřít koncilními dokumenty.

Pokud bychom si představili ideální svět bez Mons. Bugniniho a jemu podobných, jak by podle vás mohla (nebo měla) být realizována doporučení Sacrosanctum concilium (resp. celého Druhého vatikánského koncilu)?

Při pohledu zpět můžeme dnes lépe vidět, že do dokumentů Druhého vatikánského koncilu se často dostával pouze prchavý entuziasmus šedesátých let minulého století, jenž je dnes dávno zastaralý. Konstituce o posvátné liturgii uvádí všeobecné teologické principy, jež mají trvalou platnost, ale současně navrhuje mnoho partikulárních změn, které nemají doktrinní charakter, týkají se pouze disciplíny a jsou ponechány ke zvážení. Při ohlédnutí zpět se můžeme dnes ptát, kupříkladu, zda odstranění *Primy* z breviáře bylo skutečně nezbytné; zda je „zbytečné opakování“ nakonec opravdu zbytečné, nebo nikoli; zda církevní kalendář přece jen nepotřeboval pouze drobné úpravy místo kompletního přepokopání. Jedno je však jasné: volání po autentickém *participatio actiosa*, po sku-

tečné aktivní účasti – což nebyla invence Koncilu, ale přání již svatého Pia X. (!) – dodnes nebylo v mnoha tradičních katolických společenstvích naplněno: lidé nezpívají – nebo co hůře, jsou odrazováni od zpěvu – mešního ordinária v gregoriánském chorálu, propria se nezřídka nezpívají vůbec, ať už jsou nahrazována zpěvy žalmů nebo motet, nebo je místo zpívané mše svatá brána jako norma tichá mše svatá. To je podle mého názoru oblast, jež na předním místě potřebuje kultivaci v tradičním prostředí.

Jak může laik, jenž nemá ve své blízkosti možnost účastnit se tradiční liturgie, přispět k obnově, ke které ve své knize nabádáte?

Pro začátek bych doporučoval začít se modlit nějakou část tradičního posvát-

ného officia (breviáře). Božské officium je taktéž součástí veřejné liturgie Církve, a když se jej modlíme, sjednocujeme se v modlitbě s Ježíšem Kristem a jeho Mystickým tělem – Církví. Lze začít skromně modlitbou *Primy* a *Kompletáře*, kdo má víc času, může se modlit také *Laudy* a *Nešpory*. Jako benediktinský oblát si hluboce cením vydatné mnišské spirituality: k modlitbě Božského officia lze přidat *lectio divina* nebo zbožné čtení Písma, případně pomalé, rozjímavé čtení dobré knihy od některého z církevních otců či učitelů Církve. To všechno patří k zapomenutým pokladům Církve a je proto důležitou součástí snahy o obnovu. V neposlední řadě jsem jako učitel silným zastáncem ustavičného vzdělávání. Lidé potřebují číst kvalitní knihy o dogmatech, o liturgii, o svatých, a tyto knihy

také šířit mezi svými přáteli. Časopisy a internetové blogy v tomto také mohou napomoci. Nicméně i pokud někdo žije daleko od společenství s tradiční liturgií, je pro něj velmi důležité, aby se vynasnažil alespoň jednou za čas se tradiční mše svatě zúčastnit, aby si tak řečeno „dobil baterie“. Zažil jsem ve svém životě doby, kdy jsem se po několika měsících nemohl zúčastnit tradiční liturgie. A nepřestalo mě překvapovat, jak i jediná mše svatá v takovém období může působit jako oáza uprostřed pouště.

Za rozhovor děkuje Andrej Kutarňa Kráceno

Úplný text lze nalézt na stránkách nakladatele www.hesperion.cz. Prezentace knihy za účasti autora se budou konat 14. října v Praze a 16. října v Olomouci. Podrobnosti na www.hesperion.cz

KARDINÁL BURKE V ČESKÉ REPUBLICĚ

12.–15. října 2016 • Vyšší Brod, České Budějovice, Brno, Praha

Kardinál Raymond Leo Burke, patron Maltéžského řádu a člen několika úřadů Římské kurie, navštíví ve dnech 12. až 15. října 2016 Českou republiku, kam přijíždí na pozvání organizací Res Claritatis, Hnutí pro život ČR a Nejmenší z nás. V rámci své návštěvy bude celebrovat mše svatá ve Vyšším Brodě a v Praze na Strahově a pronese přednášky na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích a na konferenci „Nejmenší z nás“ v Brně. Všechny akce jsou otevřené pro veřejnost a srdečně vás na ně zveme. Další informace najdete na <http://rcmonitor.cz/kardinalburke/>

PROGRAM

12. října

9.00 Pontifikální mše svatá (podle Římského misálu z roku 1962)

klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie, Cisterciácké opatství ve Vyšším Brodě

14.30 přednáška „Setrvat v pravdě Kristově: manželství, přirozený zákon a nauka Církve“

Aula Jihočeské univerzity, České Budějovice

13. října

10.00 přednáška „Evangelium života a nová evangelizace“ v rámci konference o právní ochraně osob před narozením

Aula A203 Fakulty stavební VUT, Brno, registrace na nejmensiznas.cz

14. října

18.00 Prezentace českého překladu knihy Petera Kwasniewského „Povstávání z prachu: Tradiční liturgie a obnova Církve“

za účasti autora; knihu uvede J. E. Raymond kardinál Burke, Knihovna Strahovského kláštera, Praha; registrace na hesperion.cz

15. října

10.00 Pontifikální mše svatá (podle Římského misálu z roku 1962)

bazilika Nanebevzetí Panny Marie, Královská kanonie premonstrátů na Strahově, Praha

Jak to vidí Václav Ryneš

Zápas o něco, co možné je

Přirozené a křesťanské hodnoty se nemohou hájit jen „od zeleného stolu“. Je to také úkol pro církevní představitele a občanskou veřejnost, aby všemi možnými demokratickými prostředky prosazovali morální hodnoty a křesťanský solidarismus.

RC Monitor v čísle 16. publikoval zajímavé články „Zápas o něco, co možné není“, „Jak mohou křesťané přetvářet naši kulturu“, „Manželství se přežilo“, „Velký podvod ministra Dienstbiera“ od autorů A. Tomského, Ch. Chaputa, V. Pikory, M. Šichtářové a P. Hasenkopfa.

Autoři všech článků ze svých osobních a názorových pozic charakterizují určité jevy, které provázejí rozpad evropské a americké civilizace v oblasti manželství, rodiny a sexuální orientace. Je však nutno si uvědomit, že sekularizace státu a odhození náboženství na nějaké smetiště dějin a multikulturní ideologie jsou civilizační jevy, které se objevují v současném vývojovém trendu lidského společenství. Není poprvé v lidských dějinách, že se odehrává západ dobra se zlem, zápas o morální hodnoty v mocenském a politickém prostředí – o přirozené a křesťanské hodnoty.

Přirozené a křesťanské hodnoty se však nemohou hájit jen „od zeleného stolu“ a články intelektuálů v dosud dostupném mediálním a tiskovém prostředí. Je

nutno položit otázku, kde jsou nedostatky v zápase o křesťanské morální a kulturní hodnoty? Nejdříve asi v samotném křesťanském prostředí, které prozatím není plně schopné společenského a politického zápasu z hlediska sociální teologie, filosofie a sociální doktríny.

V české demokratické státnosti také existuje politické stranictví, které se hlásí ke křesťanským hodnotám a životu ve víře. V politicky orientovaném prostředí se nějak zapomíná na křesťanskou státnost a sociální teologii. Za komunistické totality jediná nekomunistická strana hlásící se ke křesťanství zaměnila křesťanský sociální solidarismus za křesťanský socialismus. Současné politické stranictví místo vize sociální státnosti podporuje vizi socialistické státnosti (zvláště ve vládních řadách).

Znovu je třeba klást otázku, kdo má apelovat na politické reprezentanty hlásící se ke křesťanským hodnotám a způsobu života, jako je manželství, rodina, sexuální výchova? V rámci evangelizační a pastorační činnosti jsou to především církev-

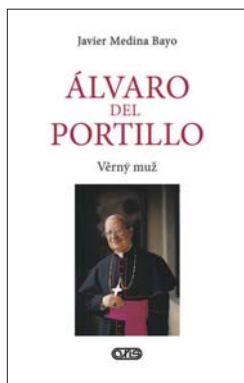
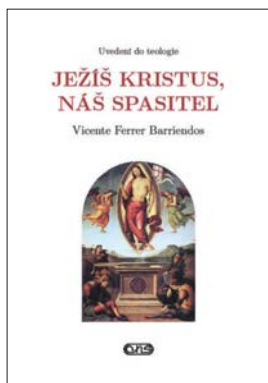
ní představitelé jednotlivých křesťanských církví (především katoličtí) i společně sdružených při ekumenickém poslání. Je to i záležitost a úloha křesťanské (občanské) veřejnosti – věřících, aby demokratickým způsobem přesvědčovali a žádali na politické reprezentaci a jednotlivých politikách (hlásících se ke křesťanství), aby obhajovali a žili morální hodnoty. Za tyto hodnoty sváděli demokratické zápasy nebo i rezignovali při přijetí protináboženských a nemorálních zákonů – místo uzavírání nevhodných kompromisů a strkání hlav do morálního hnoje.

V moderních českých dějinách se již ukázalo, že ustupování nenáboženským socialistickým (ateistickým – nedemokratickým i demokratickým idejím a pojetí svobody jednotlivce) vede a vyúsťuje v negaci přirozených lidských a náboženských hodnot. Pragmatismus a tolerance ve společenském a politickém dění má své mezní hranice. Z morálních zásad nelze ustupovat – v majetkových ano!

Václav Ryneš
publicista

Z nabídky nakladatelství AXIS

Axis – spolek pro dobrou literaturu. Internetové knihkupectví: <http://www.knihyaxis.cz>
Najdete nás také na facebooku: <https://www.facebook.com/knihyaxis>

Vicente Ferrer Barriendos: Ježíš Kristus, náš Spasitel

Kniha uvádí do tajemství života, smrti a vzkříšení Ježíše Krista, spasitele světa a spasitele člověka. Otevírá před čtenářem hluboký význam Kristova života, jeho skutků a jednání. Seznamuje s historickým vývojem pohledu a názorů na Ježíšovu osobu, prezentuje aktuální problematiku pojetí Ježíše Krista v teologii. Je to kniha prohlubující poznání Ježíše, ale současně nabízí odpovědi na otázky související s jeho osobou. Brož., 200 s., 160 Kč

Javier Medina Bayo: Álvaro del Portillo. Věrný muž

Životopis blahoslaveného Álvaro del Portillo, prvního nástupce svatého Josemaríi v čele Opus Dei a jeho blízkého mnohaletého spolupracovníka, ukazuje poutavým způsobem cestu všeobecného povolání ke svatosti v životě jednoho (ne)obyčejného člověka. Váz., 552 str., 720 Kč

Letem světem

Pražský arcibiskup Dominik kardinál Duka poskytl *Týdeníku Echo24* pozoruhodný rozhovor (k dispozici je na webových stránkách dominikduka.cz): „První mojí starostí je přispět k zamezení tomu, aby se svět dostal do krvavého konfliktu. **Bohužel musíme říci, že ten krvavý konflikt už tady dnes je. Papež od návštěvy Sarajeva hovoří o třetí světové válce. A že nám je tato třetí světová dávána po kouscích.** On vidí cestu k nápravě stejně jako já v zastavení agrese.“ Otázky směřovaly k migračním problémům Evropy, a tak se nevyhnuly otázce, která rozděluje evropský politický a intelektuální svět; Daniel Kaiser se Dominika Duky zeptal, zda je třeba obávat se většího počtu muslimů v Evropě: „Mohu jenom opakovat postřeh kardinála Gantina, což byl velký přítel našeho kardinála Tomáška, ten o vyznavačích islámu řekl: ‚Dokud jich je ve společnosti pět procent, nejsou problémy. Když jich je patnáct procent, začnou přicházet s požadavky, že by chtěli obsazovat svými lidmi určitá klíčová místa ve společnosti. A **jakmile se dostanou na 25 procent, začínou jako zákon prosazovat právo šaría.**“

Ve velmi podobném duchu a též dosti otevřeně hovořil také slovenský exministr vnitra a křesťanský konzervativce doc. Vladimír Palko: „My presne nevieme, kto z moslimov žijúcich v Európe sa zradikalizuje a kto zostane normálny. Hovoríme

o potenciálnej hrozbe. **Jedno z opatrení preto, bohužiaľ, je radikálne obmedziť migráciu moslimov na Západ. Inak to nepôjde.** Ak bude v krajine iba 100 tisíc moslimov a jeden z nich sa rozhodne, že ide s výbušninami zabíjať Európanov, tak bude jedna taká tragédia. Ak je to jeden zo 100 tisíc a bude ich tam milión, tak bude 10 takýchto tragédií. Ak ich bude 10 milió-

Koláž: mimi

nov, tak bude 100 takých tragédií. Je naše plné právo povedať, že my to tu nechceme, a preto obmedzujeme takúto imigráciu.“

Tvrzení homosexuálních lobbistických organizací (LGBT), že se homosexuálně orientované osoby „tako narodily“, nemá žádný vědecký podklad. Vyplynulo to z velké studie, kterou realizovali špičkoví a přední vědci z Johns Hopkins University. V obšírné analýze se dále tito odborníci shodují na tom (a dokazují), že se nerodí žádní „muži uvěznění v těle ženy“ nebo „ženy

uvězněné v mužském těle“. Potírají dále aktivity gender lobby, která vnáší mezi široké vrstvy lidí zprávu o tom, že neexistuje žádné biologicky dané pohlaví; že pohlaví je pouze kulturním fenoménem a lze ho libovolně měnit podle vlastních pocitů či aktuální módnosti, které snadno podléhají především dospívající generace. **Americká studie dokládá v bohatém statistickém vzorku také skutečnost, že transgender osoby a homosexuálně žijící lidé byli v dětství dva až třikrát více obětmi sexuálního násilí nebo jiné formy podobného zneužívání, v dospělosti (nezávisle na této skutečnosti) jsou častěji osobami trpícími duševními poruchami, depresemi a závislými na návykových látkách. Bohužel je u nich dokázáno také 2,5krát vyšší riziko pokusu o sebevraždu, které se nesníží ani operací na opačné pohlaví (zde se naopak zvýší na pětinasobek).**

Ale něco pozitivního na závěr, co taky vlastně souvisí s migrační vlnou. Agentura *Pew Research* zjistila, že **„se drtivá většina Evropanek domnívá, že ideální rodina by měla zahrnovat nejméně dvě děti.** Na otázku po počtu dětí asi jedna třetina žen na konci svého reprodukčního období života odpověděla, že má méně dětí, než je vysněný počet.“ To je pozitivní zpráva z lůna civilizace, kterou je třeba aktivně podpořit v tom, aby své sny nenechala uplynout do prázdna!

-zd-

25. 9.	Ne	26. neděle v mezidobí
		Am 6,1a.4–7, Žl 146, 1 Tim 6,11–16, Lk 16,19–31
26. 9.	Po	sv. Kosma a Damián, mučedníci
		Job 1,6–22, Žl 17, Lk 9,46–50
27. 9.	Út	Památka sv. Vincence z Paula, kněze
		Job 3,1–3.11–17.20–23, Žl 88, Lk 9,51–56
28. 9.	St	Slavnost sv. Václava (Doporučený svátek)
		Mdr 6,9–21, 1 Kron 29, 1 Petr 1,3–6; 2,21b–24, Mt 16,24–27
29. 9.	Čt	Svátek sv. Michaela, Gabriela a Rafaela, archandělů
		Dan 7,9–10.13–14 (Zj 12,7–12a), Žl 138, Jan 1,47–51
30. 9.	Pá	Památka sv. Jeronýma, kněze a učitele církve
		Job 38,1.12–21; 40,3–5, Žl 139, Lk 10,13–16
1. 10.	So	Památka sv. Terezie od Dítěte Ježíše, panny a učitelky církve
		Job 42,1–3.5–6.12–16, Žl 119, Lk 10,17–24

2. 10.	Ne	27. neděle v mezidobí
		Hab 1,2–3; 2,2–4, Žl 95, 2 Tim 1,6–8.13–14, Lk 17,5–10
3. 10.	Po	sv. Maxmilián, biskup
		Gal 1,6–12, Žl 111, Lk 10,25–37
4. 10.	Út	Památka sv. Františka z Assisi, jáhna
		Gal 1,13–24, Žl 139, Lk 10,38–24
5. 10.	St	sv. Palmác, mučedník
		Gal 2,1–2.7–14, Žl 117, Lk 11,1–4
6. 10.	Čt	sv. Bruno, kněz
		Gal 3,1–5, Lk 1, Lk 11,5–13
7. 10.	Pá	Památka Panny Marie Růžencové
		Gal 3,7–14, Žl 111, Lk 11,15–26
8. 10.	So	sv. Simeon
		Gal 3,22–29, Žl 105, Lk 11,27–28

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.